

Oponentský posudek na magisterskou diplomovou práci Kláry Hoffmannové: Ekologické charakteristiky společenstev koprofilních brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea, Hydrophilidae) na vybrané lokalitě ve středním Polabí

Koprofilní brouci jsou vhodnou modelovou skupinou pro nejrůznější ekologické studie, ať už na úrovni populací, respektive společenstev, tak i pro sledování bionomie jednotlivých druhů. Nelze také opominout jejich bioindikační význam. Případně také snahy o introdukci některých mediteránních a afrotropických koprofágních druhů do Austrálie, kde se nedostává domácích dekompozitorů trusu. Jedná se o skupinu dostatečně druhově bohatou, kterou je navíc možné sledovat pomocí, alespoň do určité míry, objektivních metod sběru.

Cílem předložené diplomové práce bylo získat některé ekologické charakteristiky koprofilních společenstev na pastvinách a v přilehlých lesních biotopech hřebčína v Kladrubech nad Labem.

Celou práci bych rozdělil na dvě části. První část, jejímž cílem bylo stanovení druhového složení na lokalitě a preferencí jednotlivých druhů pro pastvinu nebo louku, obsahuje sice dostatek vstupních dat, ale jejich analýza a následné hodnocení nejsou příliš nápadité. Myslím si, že použití ordinačních metod pro analýzu by přineslo mnohem lepší a přehlednější výsledky, především vzhledem k hodnocení preferencí jednotlivých druhů pro sledované typy biotopů. Prohlížení desítek koláčových grafů v příloze je pro čtenáře dost ubíjející.

Naopak druhá část diplomové práce, která se zabývá dynamikou vývoje ovarii u nejčetnějších druhů, mě příjemně překvapila. Jedná se o výborný nápad, protože se tím otevírají možnosti pro rozšíření bionomických znalostí, jako je třeba počet generací v roce, které překvapivě ani u nejběžnějších druhů nejsou známy. Škoda, že této problematice nevěnovala autorka v diplomové práci více prostoru.

K předložené diplomové práci mám následující připomínky a otázky:

Drobná otázka k metodice: Byli brouci hledáni jenom v exkrementech nebo i půdě pod nimi? Část jedinců totiž mohla být zahrabána v zemi pod exkrementem.

Nedaly se v lese najít i výkaly srnčí zvěře nebo jiných velkých lesních býložravců (když už se ta část lesa, kde výzkum probíhal, jmenuje Na Jeleništích)?

Odkud byla převzata nomenklatura? Některé druhy jsou citovány pod různými rodovými jmény (třeba *Geotrupes stercorosus* na str. 25, ale *Anoplotrupes stercorosus* str. 35), nebo druhovými jmény (*Aphodius uliginosus* na str. 24 a *Aph. fasciatus* na str. 61 jsou tentýž druh).

Ontophagus ovatus a *O. joannae* jsou druhy v přírodě v podstatě neodlišitelné (taky *O. joannae* byl popsán až v roce 1953). Přitom na lokalitách se často vyskytují společně. Což samozřejmě zaujalo ekology, takže existují práce, které srovnávají ekologické nároky obou druhů. To se týká například Španělska (Martin-Piera, 1981), Švédska (Ljungberg, 2002) nebo Německa (Rossner, 1992). Tyhle práce by si patrně zasloužily být v této diplomce citovány. Další ekologická data (a to i pro jiné druhy) bylo možné převzít z *Fauna Iberica* (Martín-Piera a López-Colón, 2000).

Přes výše uvedené dotazy a připomínky Klára prokázala schopnost vědecké práce, přestože ve vlastní analýze dat a hlavně ve schopnosti podělit se o získané poznatky se čtenářem jsou určité mezery. Takže předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 17. 5. 2006

Aleš Bezděk